

Donatas Katkus: „Rašykite atsiminimus“

Renginių išsiilgę kupiškėnai birželio 15 dieną Kupiškio viešojoje bibliotekoje turėjo gerą progą susitikti su dirigentu, altininku, muzikos kritiku, profesoriumi Donatu Katkumi. Tą dieną pristatyta ir jo atsiminimų knyga „Užrašai iš Rokantiškių“.

Knygos autorių į Kupiškį atlydėjo šios knygos redaktorė, muzikologė Rasa Murauskaitė, ir Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos renginių vedėja, poetė Elvyra Pažemeckaitė.

Nukelta į 3 p.

Donatas Katkus kupiškėnams pristatė atsiminimų knygą „Užrašai iš Rokantiškių“. Autorės nuotrauka

Donatas Katkus: „Rašykite atsiminimus“

Atkelta iš 1 p.

Banguolė
ALEKNIENĖ-ANDRIJAUSKĖ

INTRIGUOJANTYS GYVENIMO RECEPTAI

Savo įžvalgomis apie knygą E. Pažemekaitė iškart suintrigavo ne vieną šio renginio dalyvį.

„Knygą vadinčiau novelių romanu. Kiekviena jos dalis labai įdomi – pradedant vaikystės prisiminimais iš dienoraščio ir baigiant pasakojimais apie gyvenimo kelyje sutiktus menininkus ir kitas įdomias asmenybes. Tai knyga, kokios mums trūko. Šios knygos mano supratimas toks: jei nežinai, ko gyvenime stvertis, skaityk Donatą Katkų, jei jautiesi išduotas, paliktas ir suvedžiotas, skaityk Donatą Katkų, jei ko nežinai apie Virgilijų Noreiką, Juozą Erlicką, kitas Lietuvos dailės, muzikos asmenybes, skaityki Donatą Katkų, jei neužtenka tau drąsos tobulai apsijuokti, skaityk Donatą Katkų, jei esi pasiryžęs kažką iš tiesų pasiekti, skaityk Donatą Katkų, jei tave papiktino publikacija apie tave, tavo fotografija, skaityk Donatą Katkų, jei eisi bibliotekos direktorius ir nežinai, kaip apibūdinti savo padėtį, skaityk, ką rašo Donatas Katkus apie Danijos karališkosios bibliotekos direktorių, jei tau gimė sūnus, o tu nežinai, kaip pasveikinti jo motiną, skaityk Donatą Katkų, jei tau gyvenimas atrodo per ilgas ir per nuobodus, griebk „Užrašus iš Rokantiškių“, jei nesi kino aktorius, tai vis tiek filmuokis kaip Donatas Katkus, jei nežinai, kas yra bohema, kreipkis į Donatą Katkų, jei nesuvoki, kaip su žmona išgyventi 55 metus ir užauginti du sūnus, beje, įdomius poetus, irgi kreipkis į Donatą Katkų ir cituok jo žmonos baigiamąjį žodį šioje knygoje. Aš manau, kad ši knyga tarsi gyvenimo receptas“, – tokiais žodžiais visus gundė imti ir skaityti D. Katkaus „Užrašus iš Rokantiškių“ E. Pažemekaitė.

MAESTRO APIE SAVE, KNYGĄ IR GYVENIMO PRASMĘ

Toliau pokalbį apie knygą su maestro D. Katkumi tęsė R. Murauskaitė. Ji paskatino svečią papasakoti linksmą istoriją, kaip jis su poetu Marcelijumi Martinaičiu važiavo pasveikinti į ligoninę sūnų pagimdžiusios žmonos, ir prisiminti kitas istorijas. Kitų istorijų jis nepasakojo, kad suintriguotų būsimus skaitytojus. Per pokalbį atsiskleidė geras D. Katkaus humoro jausmas ir nuoširdumas. Jis sakė, kad siekė būti geras muzikantas. Muzika buvo jo svajonė. Troško groti kvartete. Svarbiausia buvo gerai groti. Sukūrė Vilniaus kvartetą, kuris gyvuoja iki šiol.

„Buvau ir į politiką kalbinamas eiti, bet nenorėjau keisti profesijos. Žinoma, domiuosi, kas aplink vyksta. Turiu apie tai savo nuomonę“, – kalbėjo D. Katkus.

Jis sakė, kad savęs dideliu muzikos talentu nelaikęs. Siekė tapti

Pokalbį su Donatu Katkumi vedė muzikologė Rasa Murauskaitė (kairėje) ir poetė Elvyra Pažemekaitė (dešinėje). Banguolės Alekniienės-Andrijauskės nuotrauka

savo srities profesionalu. Gerai išmanyti savo veiklos sritį yra gyvenimo prasmė. Kiekvienas žmogus to turi siekti, o ne vaidinti, kad turi kažkokių kompetencijų. Svarbu, ką darai, o ne kuo dediesi.

„Ši knyga yra apie kitus, apie tuos, kurie jau guli Rokantiškėse. Rokantiškės – tai didžiulės kapinės. Netoli jų aš gyvenu“, – sakė D. Katkus.

R. Murauskaitės paklaustas, ar visada buvo toks pokštininkas kaip dabar, D. Katkus papasakojo vieną vaikystės nutikimą.

„Augau vaikų namuose, bet su mama. Ten buvo salė, kurioje stovėjo Stalino biustas. Paėmęs didelę languotą nosinę (tokias mama siūdavo iš vaikų paklodžių) užsiropščiau ant scenos, priėjęs prie Stalino biusto nosinę uždėjau ant jo nosies ir suvaidinau garsiai pamėgdžiodamas nosies šnypštimą. Tarp buvusių salėje žmonių įsivyravo mirtina tyla. Ten dirbusi tokia inspektorė, lietuvių kalbos mokytoja, tik sužuko: „Katkau, vėjo pamušaliuk, lauk! Atsivesk mamą!“ Tuo ir pasibaigė ši istorija. Niekas daugiau nepaskundė. Tai buvo pirmas kartas, kai į save atkreipiau publikos dėmesį ir tai man patiko. Nuo vaikystės norėjau ir vaidinti, ir rašyti“, – kalbėjo knygos autorius.

nės. Išmano daugybę dalykų. Jiems reikia duoti tik idėją. Atlikėjas turi klausytojui perteikti atliekamos muzikos originalumą. Šiuo atveju labai svarbus atlikėjo vaidmuo.

„Muzikos stilius man buvo pats svarbiausias dalykas. Muzikantai neretai visus kūrinius groja pagal tas pačias klišes, kaip juos išmokė. Bet atlikėjas turi muzikos prasmę savaip atskleisti“, – pabrėžė maestro.

D. Katkui yra tekę diriguoti ir motociklininkams. Pirmą kartą pamatė, kaip tai daro vienas švedų muzikas. Per vieną festivalį surinko grupelę baikerių ir pats pabandė padiriguoti tiems motociklams ir pasidarė labai populiarus. Net Vokietiją garsas apie tai pasiekė.

„Vėliau nuvažiavęs koncertuoti į Vokietiją su Šv. Kristoforo orkestru po rimtų koncertų gavau pasiūlymą ir motociklams diriguoti. Kitą dieną laikraštyje pasirodė straipsnis, kuriame buvo rašoma, kur savivaldybė mėtė pinigus. Visiškas absurdas, kai kažkoks Katkus laksto po aikštę, motociklai bando važinėti. Mano tikslas ir buvo parodyti tą absurdiškumą, pseudovyksmą. Kartais tokius dalykus matydami nedrįstame jų kritikuoti, atskirti nuo rimtų, didelių dalykų“, – sakė D. Katkus.

” MES VISI KAŽKĄ VEIKIAME, NESAME TUŠČIA VIETA. ATMINTIS BŪTINAS DALYKAS. TURIME VISKĄ ATSIMINTI. RAŠYKITE ATSIMINIMUS! TAI SVARBU. MES NIEKADA NESUSIGRAŽINSIME TO, KAS UŽMIRŠTA. “

Jis papasakojo, kaip Vilniaus universitete kultūros istoriją studijuojantiems studentams dėstė muzikos istoriją, kaip jie po paskaitų tarsi po koncerto plodavo, o jis nusilenkdavęs.

Paklaustas apie dirigavimą, maestro tvirtino, kad jam dirigentas atrodė kaip kažkoks nesupratimas. Kai pramoko diriguoti, suprato, kad daug judesių nereikia, nereikia to tarsi šokimo vaidinant muziką. Muzikantai protingi žmo-

Jis papasakojo ir apie savo žmoną Laimą, kuri parašė knygą baigiamąjį žodį. Ji ilgą laiką buvo Vilniaus universiteto Anglų filologijos katedros vedėja. L. Katkuvienės nuopelnas, kad Lietuvos aukštosiose mokyklose įvedė akademinio rašymo discipliną. Anot jos, rašymas turi būti aiškus, tvarkingas ir suprantamas. Toks ir jos tekstas šioje knygoje. Vėliau ji dėstė ir retoriką. Yra išleidusi prisiminimų knygą apie Anglų filologijos katedroje dirbusius dėstytojus.

„Ji man davė mintį, kad savo knygoje turiu pasakoti apie žmones, kurių nėra, kurie buvo, buvo talentingi, davė žmonėms kažką gero. Mes visi kažką veikiamo, nesame tuščia vieta. Atmintis būtinas dalykas. Turime viską atsiminti. Rašykite atsiminimus! Tai svarbu. Mes niekada nesugrąžinsime to, kas užmiršta. Pastarieji žodžiai yra mano knygos moto“, – susitikimo pabaigoje kalbėjo D. Katkus.